

Chromista - Heterokontophyta Phaeophyceae & Plantae - Glaucophyta, Rhodophyta

RNDr. Bohuslav Uher, Ph.D.

uherius@sci.muni.cz

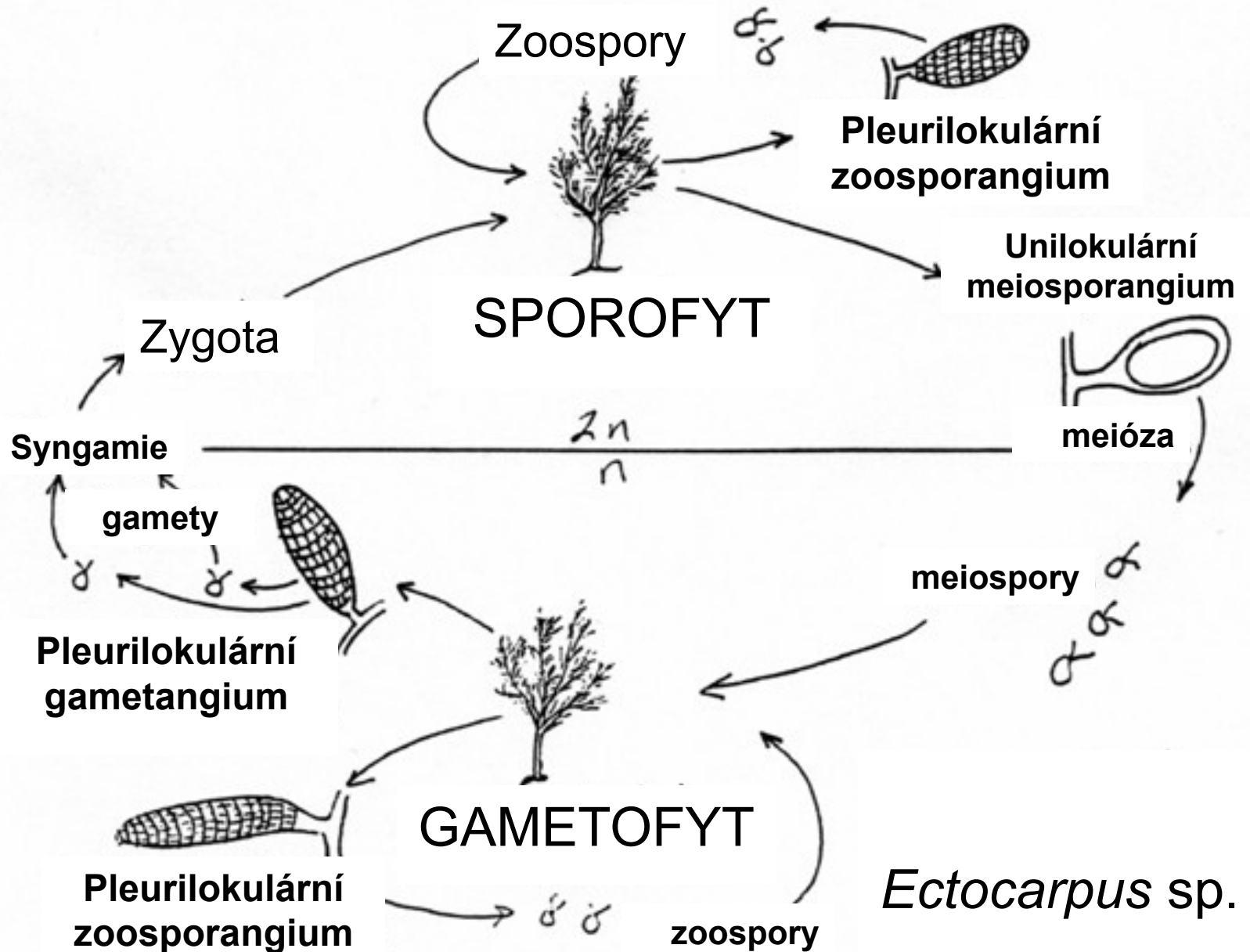

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

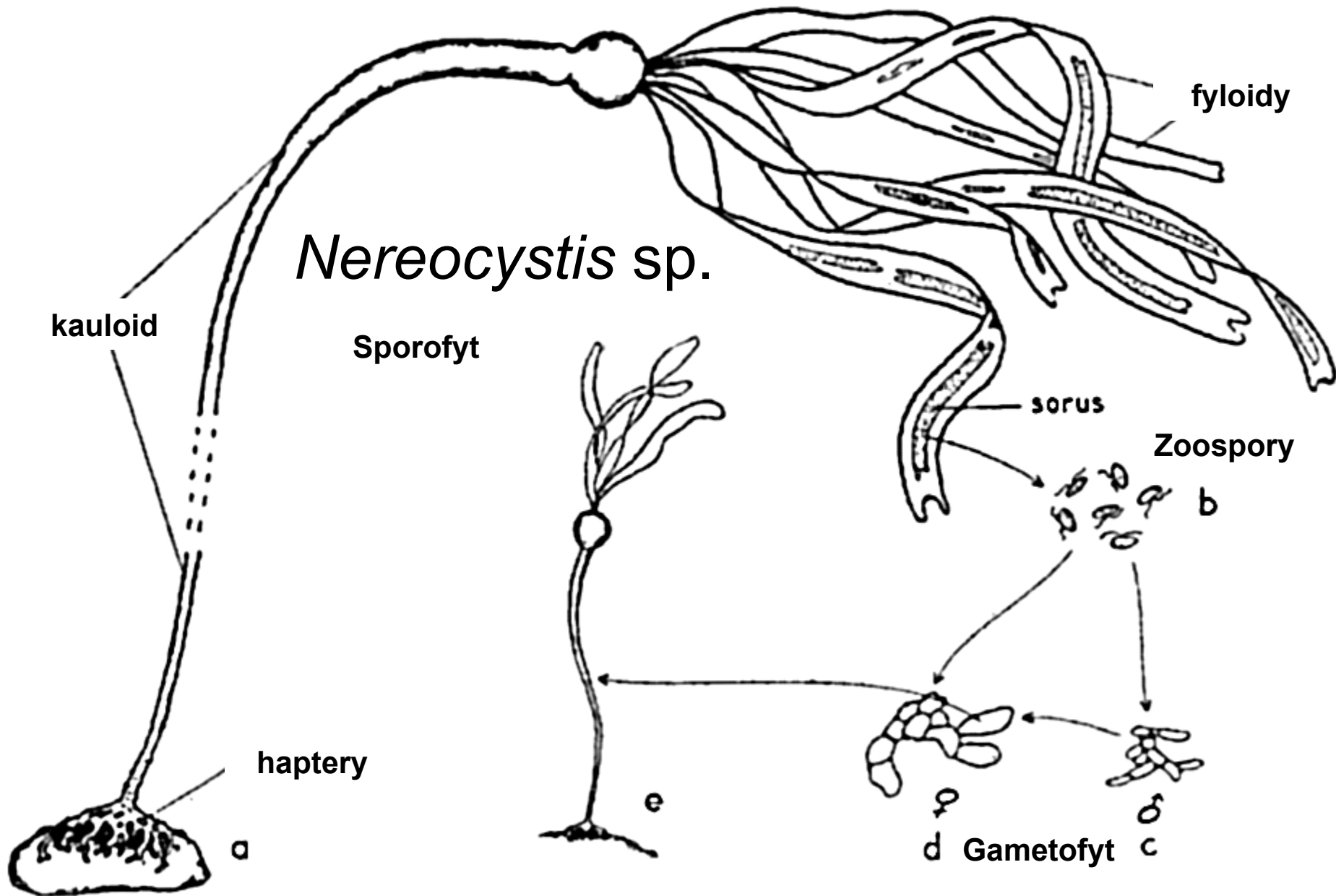
PHAEOPHYCEAE

- Hnědé řasy (chaluhy)
- Mořská makrofyta
- Sladkovodní rody *Lithoderma*, *Bodanella*
- Fotoautotrofní řasy
- Chlorofyly a, C_1, C_2, C_3
- Fukoxantin, violaxantin
- Nahý pyrenoid
- Chrysolaminaran, manitol, olej
- Polyhydrofenoly
- Fysody
- Organobromidy
- Dimetylsulfopropionát
- Gametofyt, sporofyt
- Rodozměna
- Izomorfní, heteromorfní
- Izo-, anizo- nebo oogamie
- Feromony (mt^+ , mt^-) - ektokarpen, diktyoten, lamoxiren, fukoseraten
- Pleuronematický bičík (gamety)
- Fotoreceptor na bázi bičíku
- Stichoblast - stélka
- Buněčná stěna: celulóza, algináty, algínové kyseliny
- Mitóza - částečně uzavřená
- Plazmodesmy
- Meióza - konceptákulum (unilokulární gametangia)
- receptakulum
- Plurilokulární gametangia
- Zoidy - zoospory
- Litorál a sublitorál moří
- Fykokoloidy
- Dictyotales - ancestrální řád

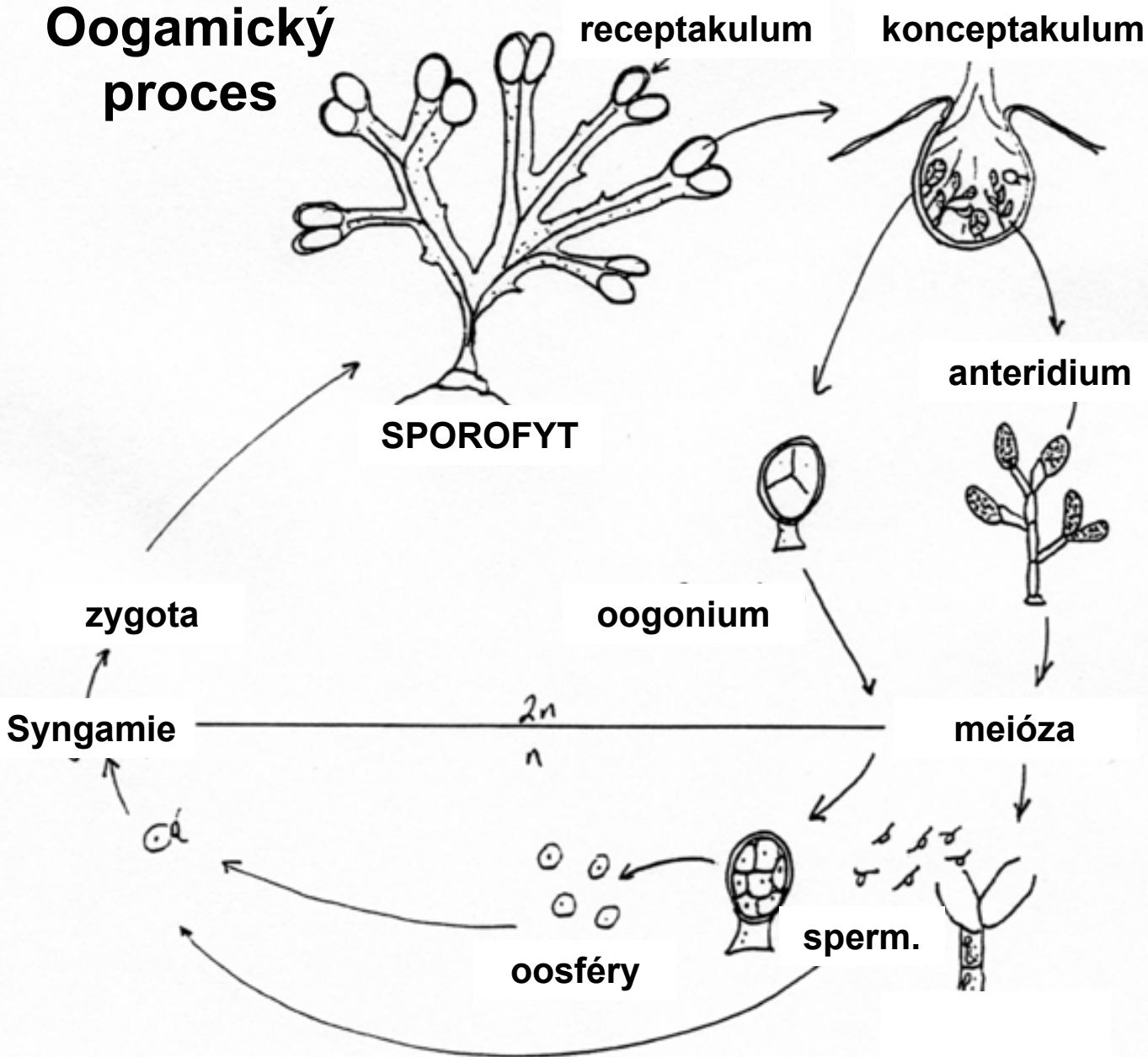
Izomorfní rodozměna

Heteromorfní rodozměna

Oogamický proces

Chybí gametofyt

Chybí zoospory

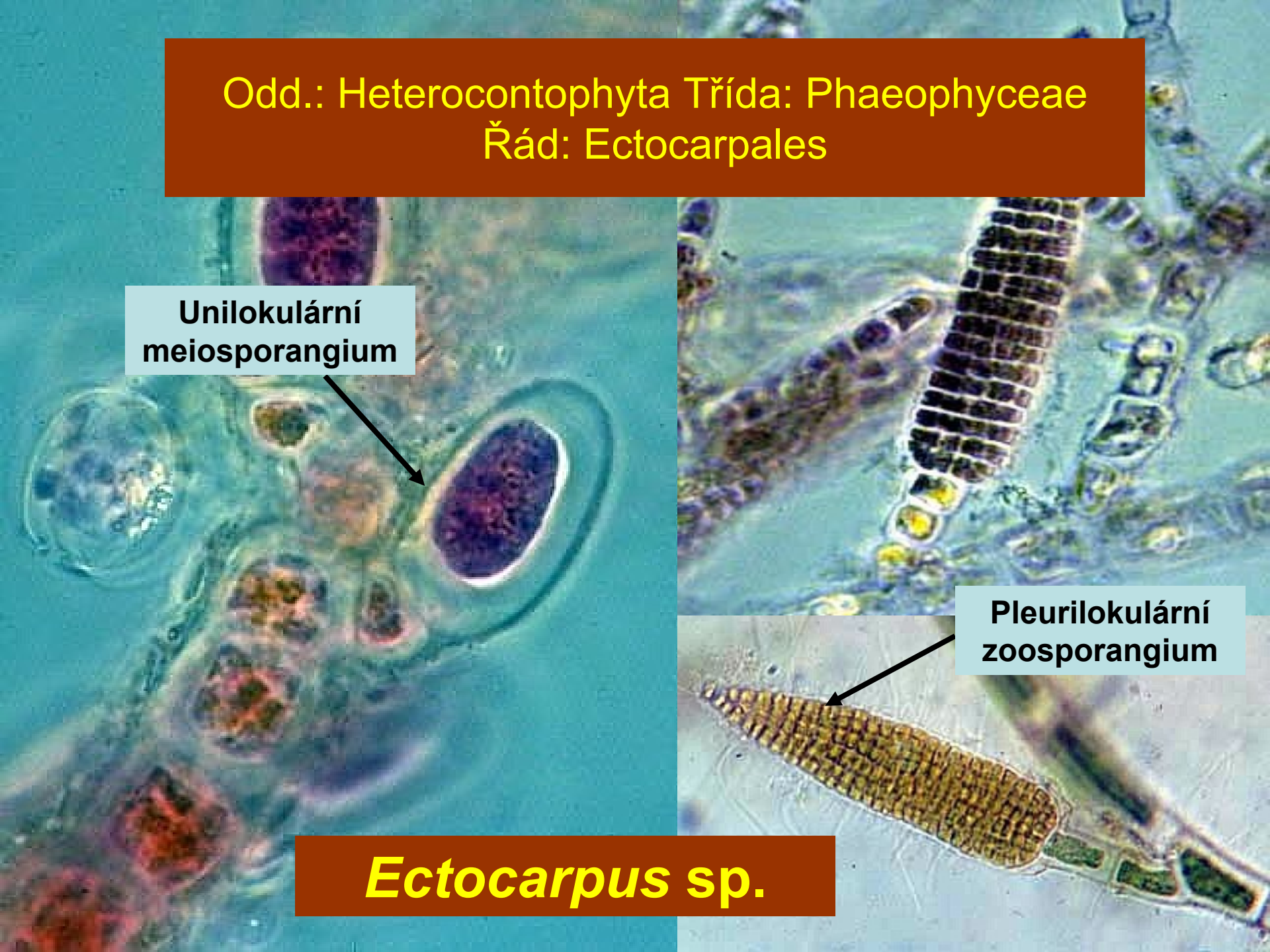
Fucus sp.

Odd.: Heterocontophyta Třída: Phaeophyceae
Řád: Ectocarpales

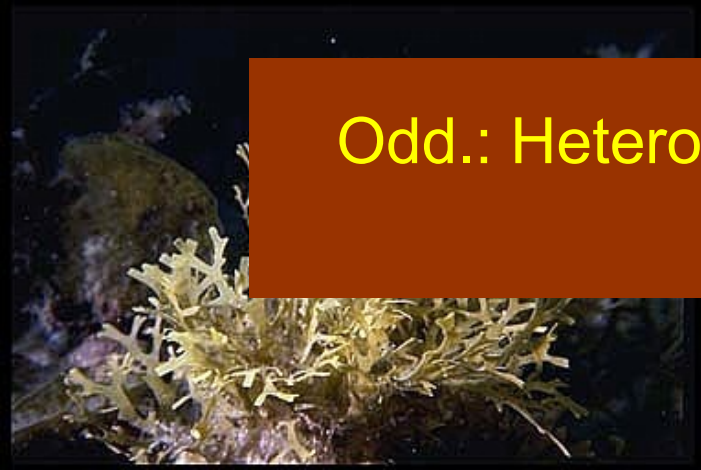
Unilokulární
meiosporangium

Pleurilokulární
zoosporangium

Ectocarpus sp.

Odd.: Heterocontophyta Třída: Phaeophyceae
Řád: Dictyotales

Dictyota sp.

Odd.: Heterocontophyta Třída: Phaeophyceae
Řád: Laminariales

Laminaria sp.

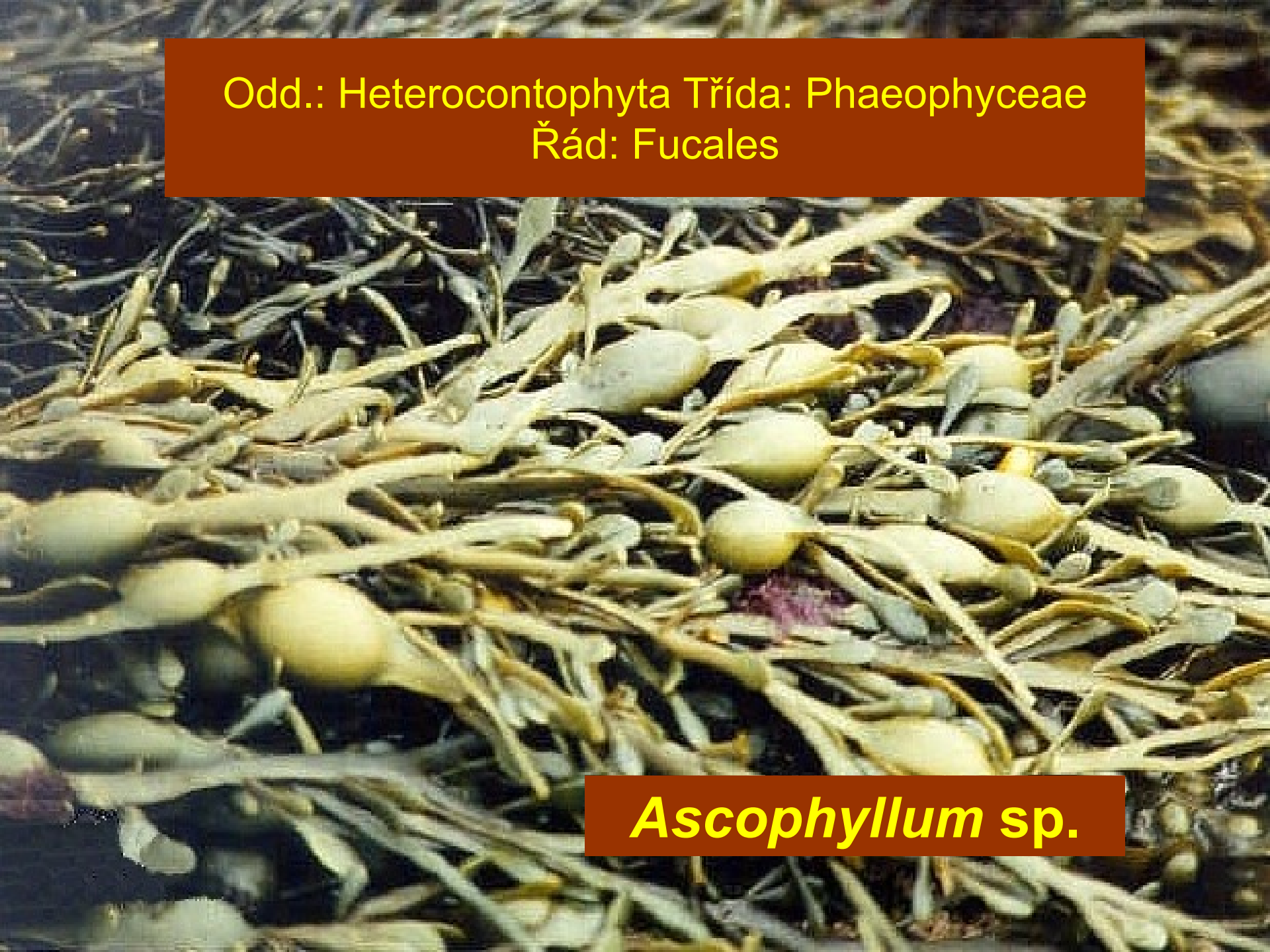
Odd.: Heterocontophyta Třída: Phaeophyceae
Řád: Fucales

Fucus sp.

Odd.: Heterocontophyta Třída: Phaeophyceae
Řád: Fucales

Ascophyllum sp.

Odd.: Heterocontophyta Třída: Phaeophyceae
Řád: Fucales

***Sargassum* sp.**

Využití chaluhy

- Kosmetika
- Doplnková výživa pro člověka a domácí zvířata
- Tablety z chaluhy - jod
- Potravinářský průmysl
- Biomedicína
- Farmacie
- kys. mannuronová a guluronová

Říše: PLANTAE

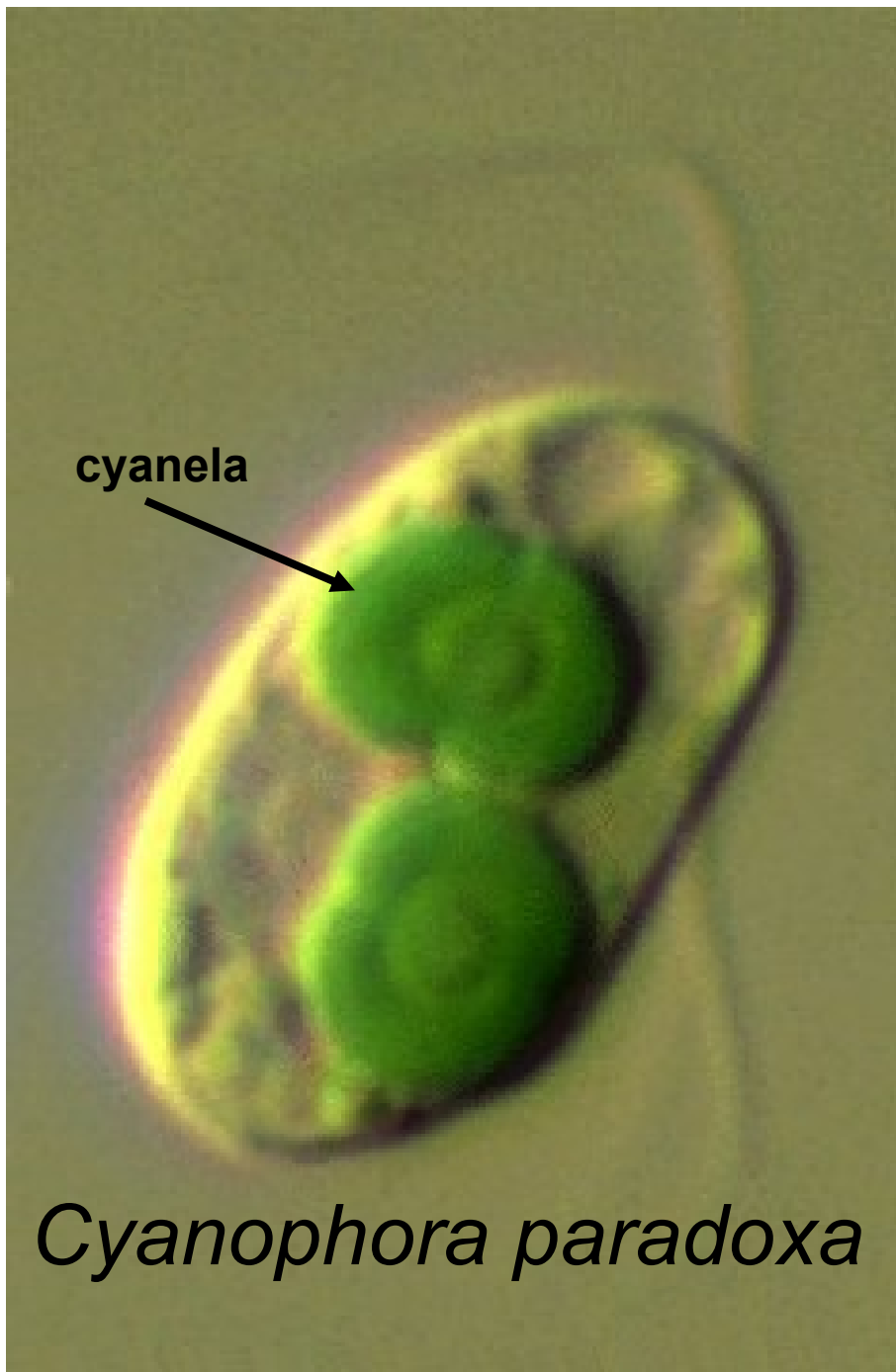
- Převážně fotoautotrofní organismy
- Podříše **Biliphytae**:
- fykoerytrin, fykocyanin, škrob v plazmě
- Podříše **Viridiplantae**:
- Chlorofyl a,b; srostlé tylakoidy (grana, lamely)

Přehled systému PLANTAE

- Podříše **Biliphyta**
- Odd. Glaucophyta
- Odd. Rhodophyta
- Podříše **Viridiplantae**
- Vývojová linie Chlorophytae
- Odd. Chlorophyta
- Vývojová linie Streptophytae
- Odd. Charophyta
- Odd. Anthocerotophyta
- Odd. Marchantiophyta
- Odd. Bryophyta
- Odd. Cormophyta

GLAUCOPHYTA

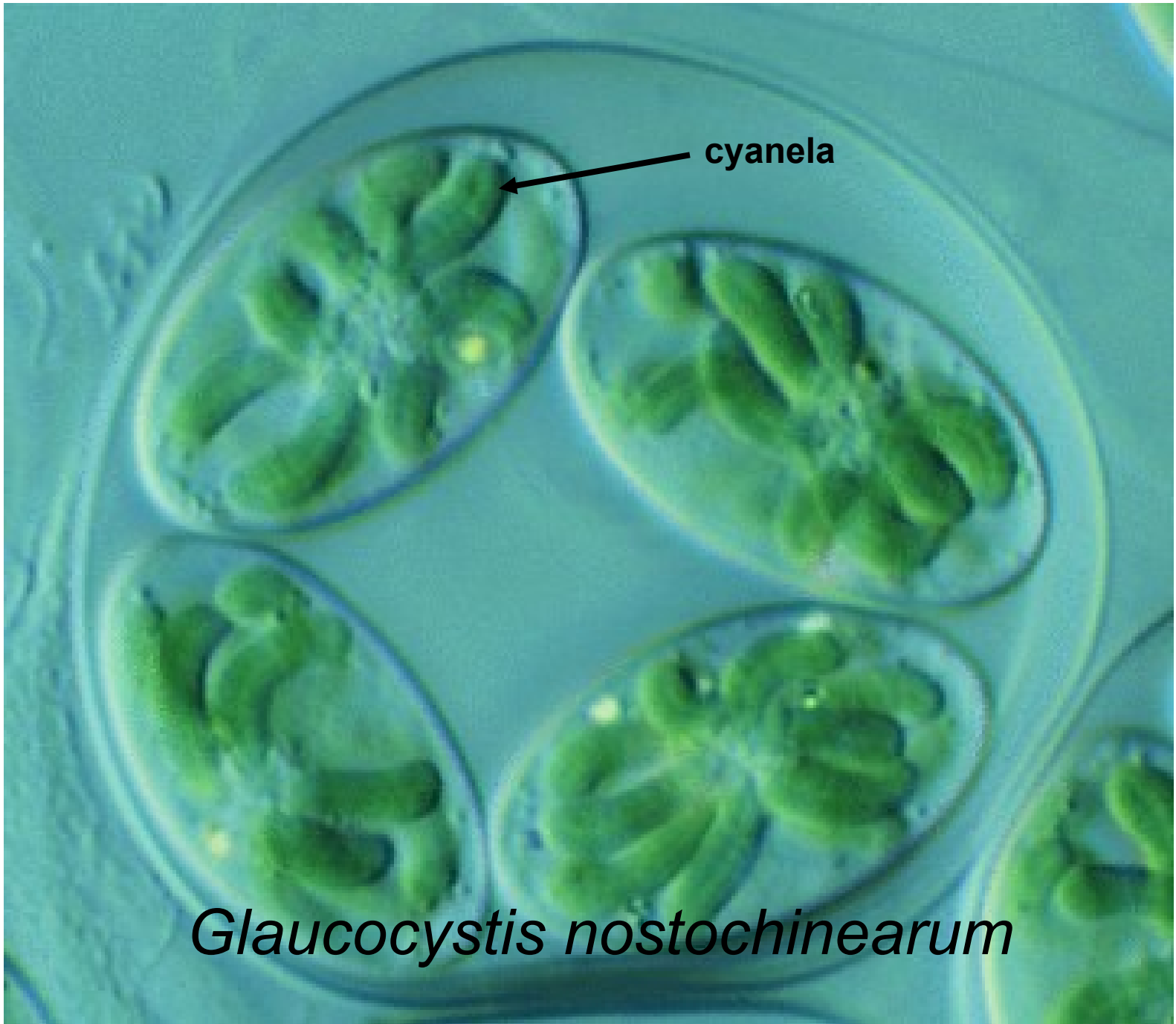
- Fotoautotrofní druhy
- Jednobuněčné organismy
- Cyanely
- Fylogenetické vztahy -
sinice/cyanobakterie
- Škrob
- Monofyletický původ - srovnání SSU rDNA
cyanel

cyanela

Cyanophora paradoxa

cyanela

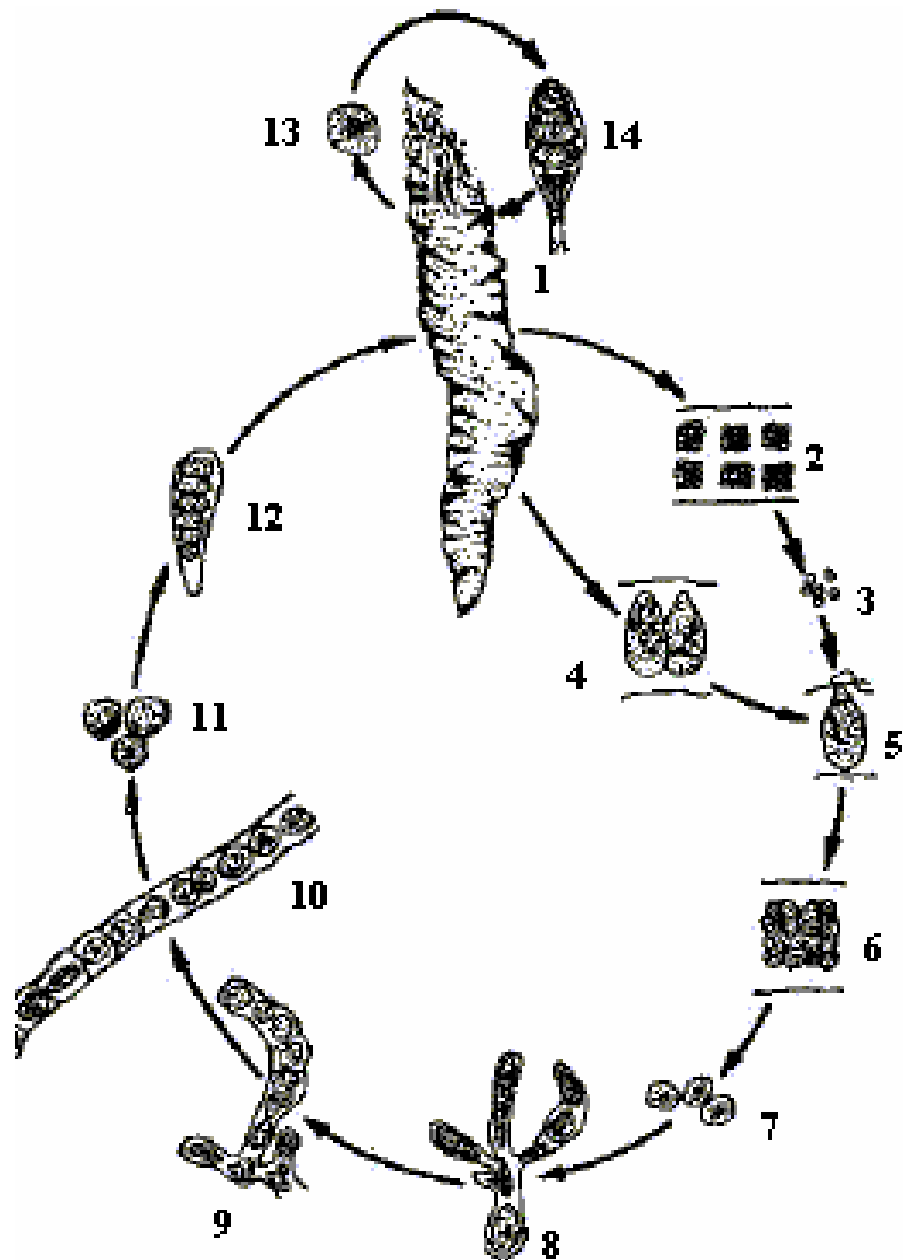
Glaucozystis nostochinearum

RHODOPHYTA

- Buněčná stěna - polygalaktany (agar, karagen), celulóza jen do 10 %
- Kalcifikace buněčné stěny
- Rhodomorfin - glykoprotein účinný při hojení poranění
- Chlorofyl a, d
- Xanthofyly, zeaxantin, violaxantin, β -karoten, lutein
- R-fykocyanin, r-fykoerytrin, r-allofykocyanin
- Fykobilizomy
- Škrob
- Nahý pyrenoid
- Floridozid - sacharid, osmoregulace
- Žádné bičíky a centrioly!
- Centripetální cytokineze

RODOZMĚNA / METAGENEZE

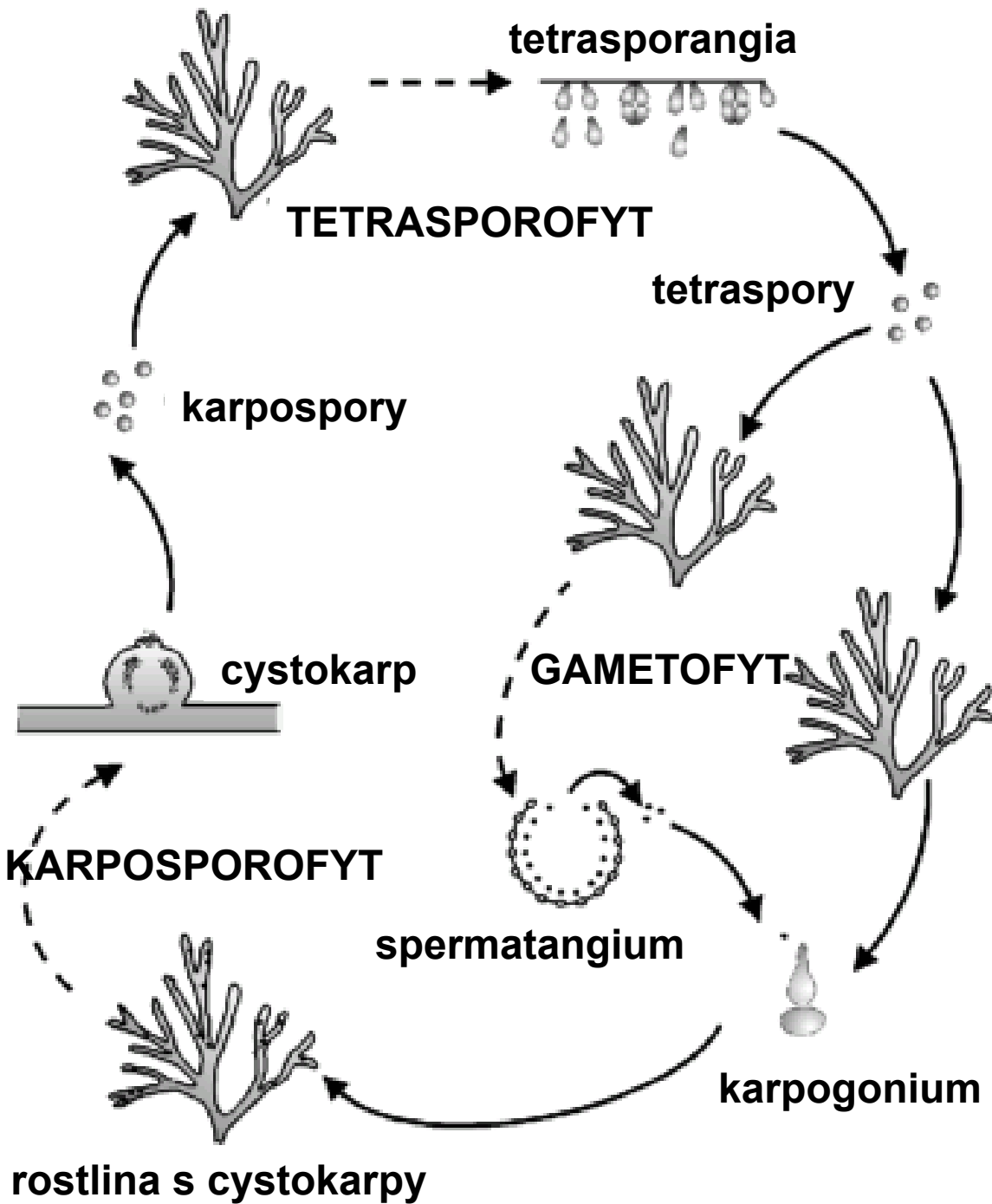
- Rodozměna - vývojový cyklus, sporofyt, gametofyt
- **Spermatangium** - spermacie (nepohyblivé)
- **Karpogonium** - karpogon, trichogyn
- **Karposporangium** - oplodněné karpogonium, produkuje diploidní karpospory
- **Gonimoblasty** - systém vláken, které propojují karposporangia s auxiliárními buňkami, zabezpečují tak transport diploidních jader do cytoplazmy auxiliárních buněk
- **Auxiliární buňky** - velká zásoba živin
- **Tetrasporangium** - meiosporangium, tetraspory
- **Monosporangium** - nepohlavní mitospory
- **Cystokarp** - kulovitý shluk karpospor obklopený sterilními vlákny

- 1 - gametofyt (n)
- 2 - spermatangium (n)
- 3 - spermacie (n)
- 4 - karpogonium (n)
- 5 - oplodněná vaječná buňka (2n)
- 6 - karposporangium (2n)
- 7 - karpospora (2n)
- 8 - vláknitý sporofyt (2n)
- 9 - meiosisporangium (R!)
- 10 - tvorba tetraspor (n)
- 11 - tetraspora (meiospora) (n)
- 12, 14 - mladý gametofyt (n)
- 13 - monospora (n)

Porphyra yezoensis

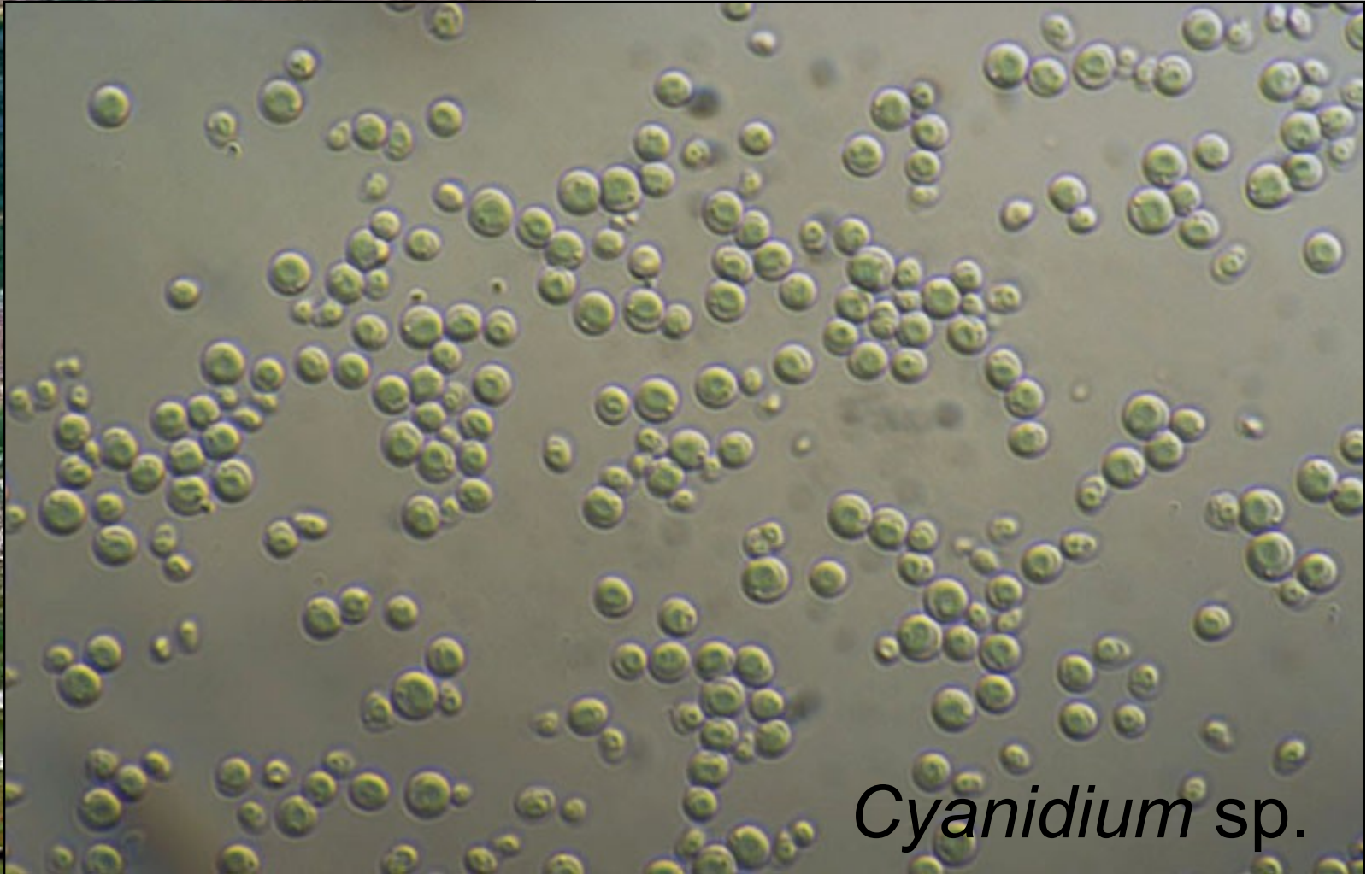
Schéma ontogeneze cystokarpní ruduchy

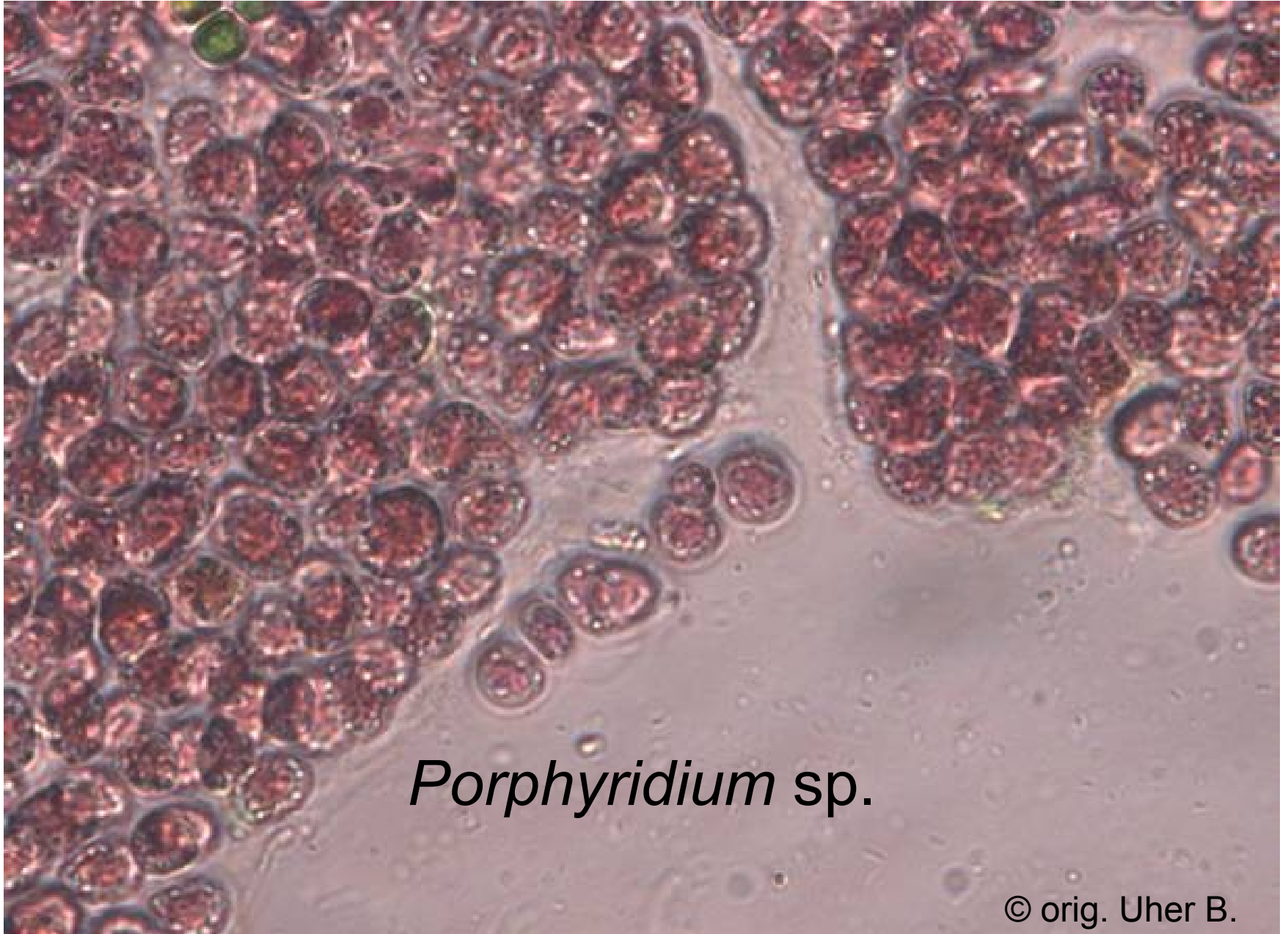

TERMÁLNÍ VODY (56 °C)

Odd.: Rhodophyta
Třída: Cyanidiophyceae
Řád: Cyanidiales

Odd.: Rhodophyta Třída: Bangiophyceae Řád: Bangiales

Porphyridium sp.

A microscopic image showing numerous individual cells of Porphyridium sp. The cells are roughly oval or circular in shape, with a distinct, dark, multi-layered outer boundary. The interior of each cell is filled with a dense, granular, reddish-brown material, likely representing the photosynthetic apparatus or stored pigments. The cells are scattered across the field of view, with some appearing more sharply in focus than others. The background is a light, slightly textured, yellowish-brown color.

Porphyridium sp.

Odd.: Rhodophyta Třída: Bangiophyceae Řád: Bangiales

Porphyra sp.

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Batrachospermales

100 μm

Batrachospermum sp.

© orig. Uher B.

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Batrachospermales

Lemanea sp.

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Corallinales

Corallina sp.

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Corallinales

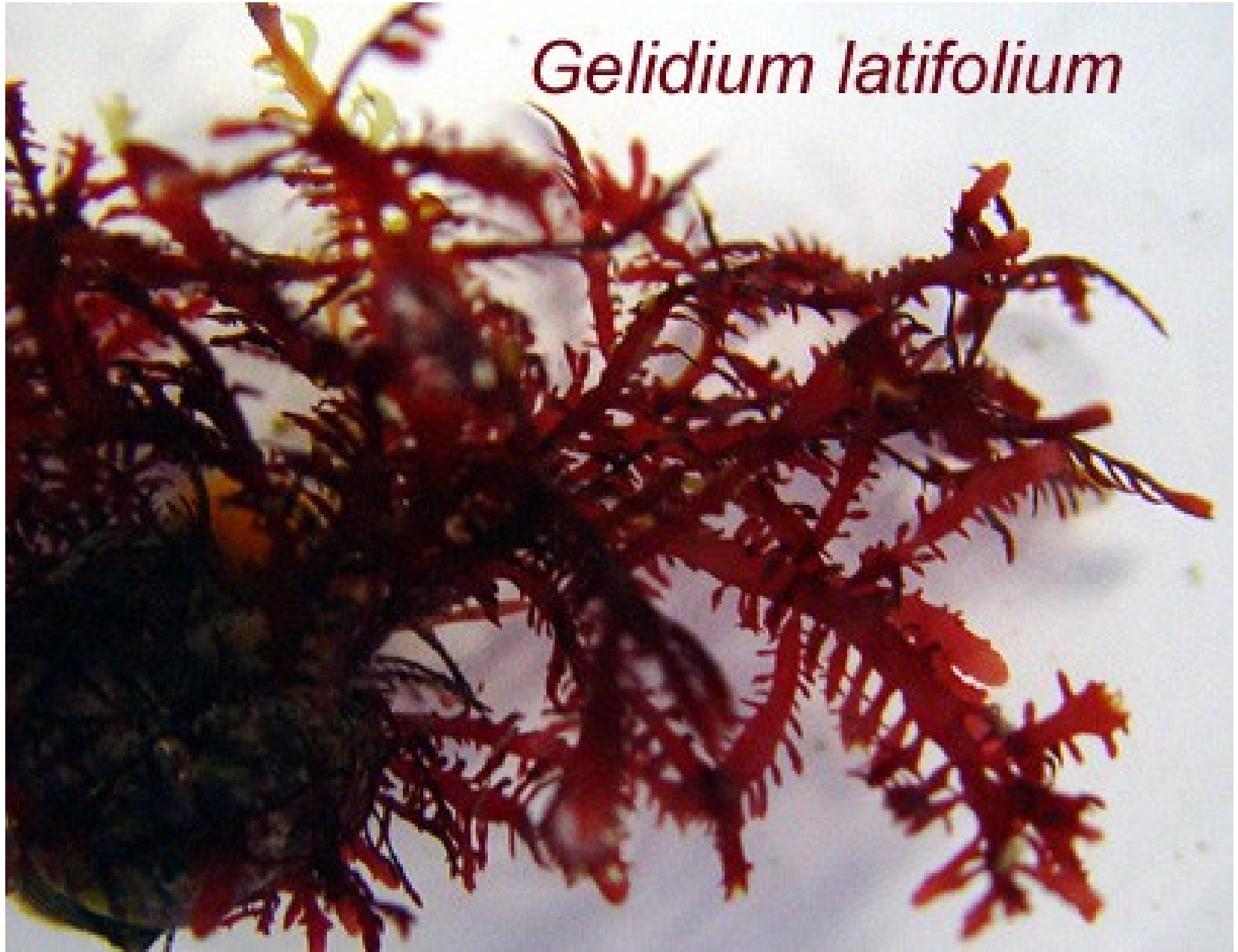
Lithothamnion sp. - rhodolit

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Hildebrandiales

Detail stélky

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Gelidinales

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Gigartinales

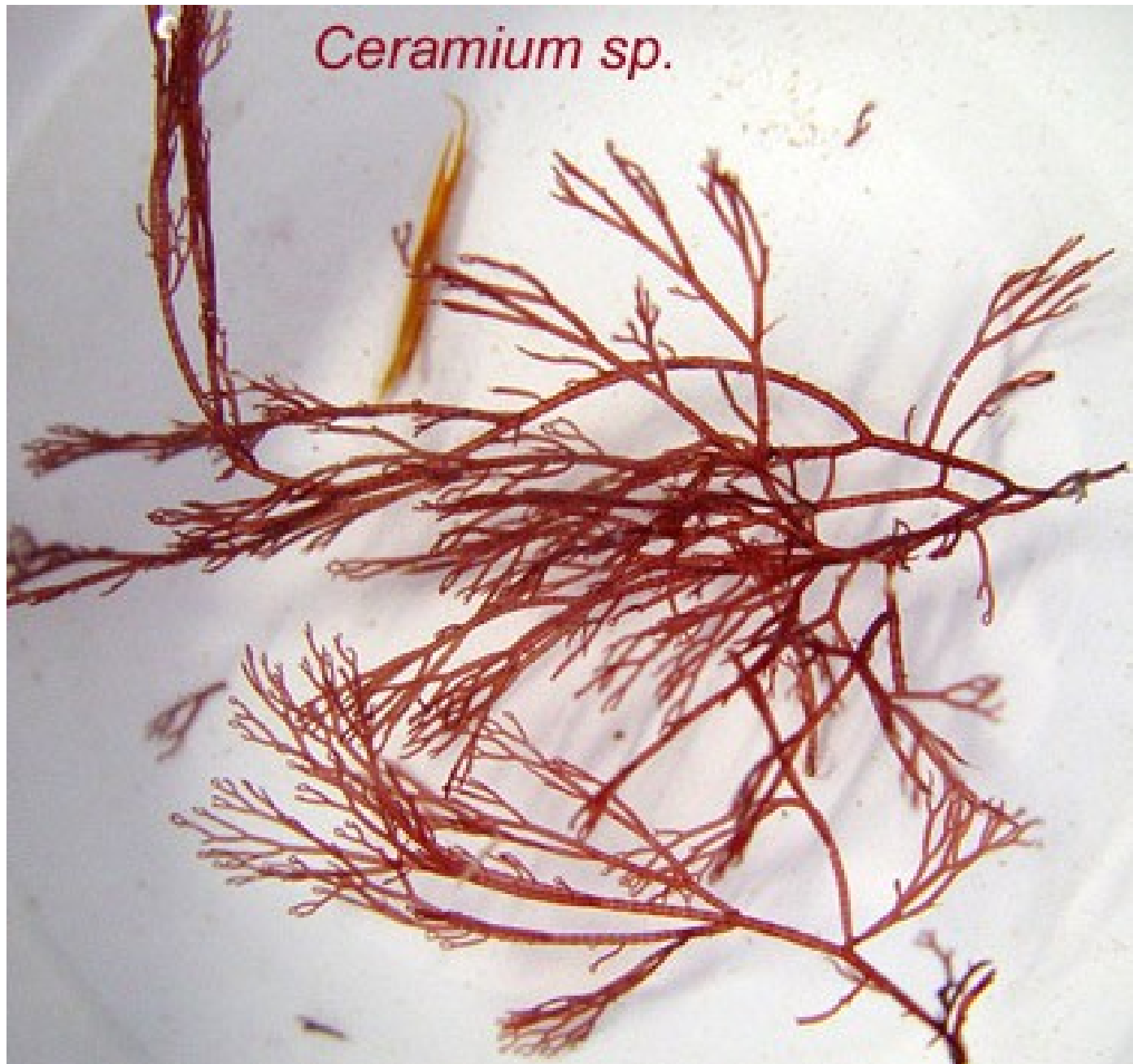
Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Gigartinales

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Gigartinales

Odd.: Rhodophyta Třída: Florideophycidae Řád: Ceramiales

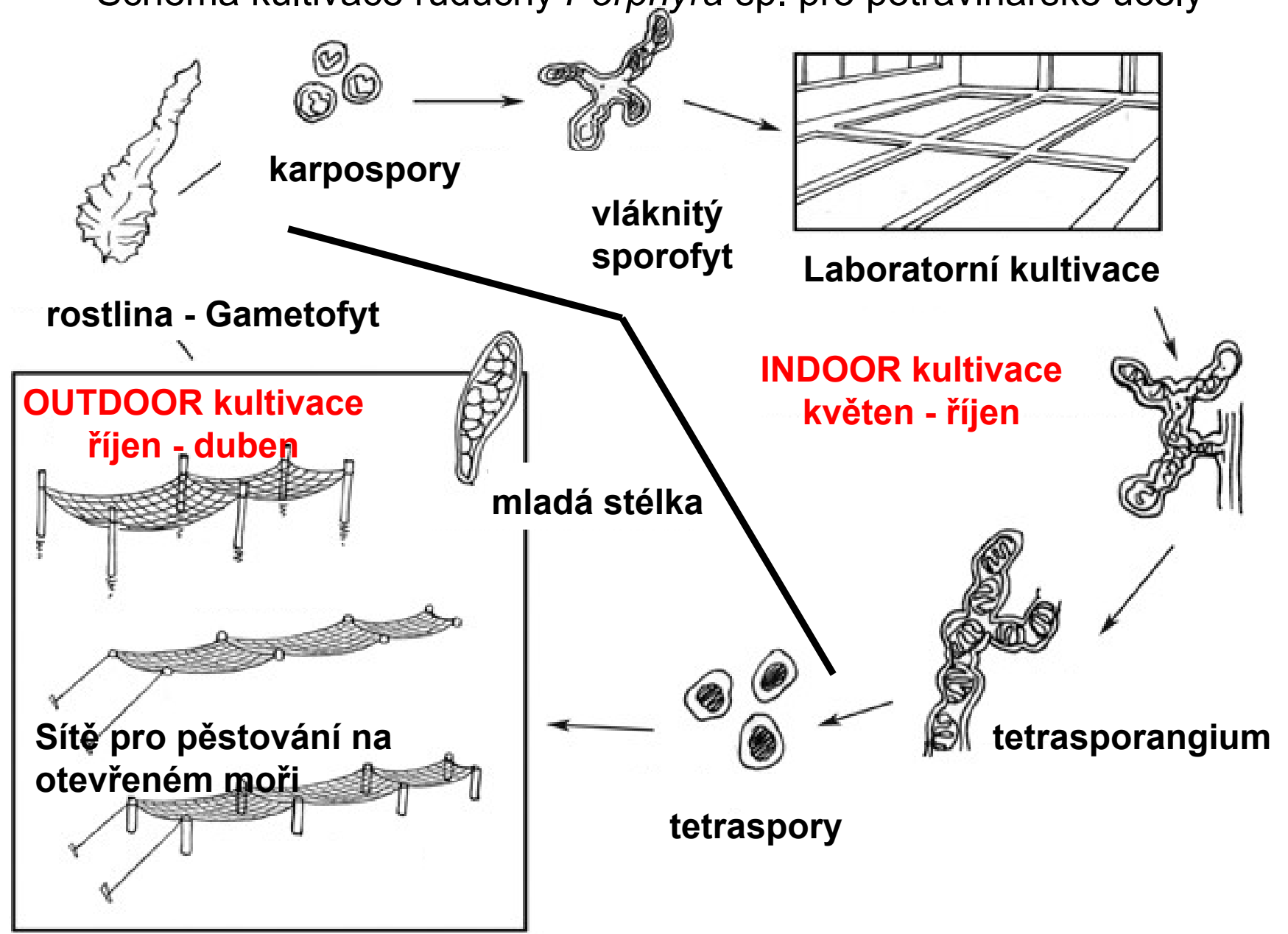
Využití ruduch

- Potravinový doplněk - *Porphyra*
- Farmacie
- Technologické využití
- Fykokoloidy - agar, karagen
- Agar (90 °C - čirý 1,5 % roztok, 35 °C - pevný gel) - *Gelidiella*, *Gelidiopsis*, *Gelidium*, *Gracilaria* aj.
- Karagen (nevytváří pevný gel) - *Chondrus*, *Gigartina*, *Hypnea*, *Iridea* aj.

Země s největší produkcí ruduch pro potravinářské účely na světě

Schéma kultivace ruduchy *Porphyra* sp. pro potravinářské účely

Akvakultura na sítích - sběr

Akvakultura na sítích - ruční sběr

Sushi

na přípravu pokrmu se využívají stélky ruduchy *Porphyra*

Děkuji za pozornost

